

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔๗/๒๕๖๗

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

นางสาวพัชรินทร์ พันธวงค์

ผู้ร้อง

กรมบังคับคดี ที่ ๑

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ที่ ๒

ศาลยุติธรรม ที่ ๓

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางสาวพัชรินทร์ พันธวงค์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางสาวพัชรินทร์ พันธวงค์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ร้องขอให้นำทรัพย์พิพาทของผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาออกขายทอดตลาด ก่อนนำทรัพย์พิพาทออกขายทอดตลาด ผู้ร้องเจรจากับผู้ถูกร้องที่ ๒ และชำระหนี้คืบตามจำนวนที่ได้รับแจ้ง พร้อมทั้งรับใบเสร็จแสดงว่ามีการปิดบัญชี ผู้ร้องติดตามขอรับโฉนดของทรัพย์พิพาทคืน แต่ผู้ถูกร้องที่ ๒ อ้างว่าต้องไปประมูลทรัพย์พิพาทมาจากการขายทอดตลาด หรือผู้ร้องจะทำหนังสือขอรับเงินที่ชำระแล้วคืน ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๒ ประมูลทรัพย์พิพาทดังกล่าวได้โดยที่ผู้ร้องไม่ได้คัดค้านราคาซื้อขาย เนื่องจากเข้าใจว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ประมูลทรัพย์พิพาทเพื่อนำมาคืนตน แต่ผู้ถูกร้องที่ ๒ แจ้งให้ผู้ร้องจ่ายเงินเท่ากับราคาประมูล หากประสงค์จะรับโฉนดของทรัพย์พิพาทคืน และให้พนักงานปิดประกาศขังผู้ร้องและบริวารออกจาก

- ๒ -

ทรัพย์สินพิพาทภายใน ๓๐ วัน ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรม (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ขอให้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ออกหมายบังคับคดี และผู้ถูกร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องขอให้กรมบังคับคดี (ผู้ถูกร้องที่ ๑) รายงานต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ ขอให้ออกหมายจับผู้ร้องและบุตรสาว ผู้ถูกร้องที่ ๓ ออกหมายจับข้อหา “จงใจขัดขึ้นไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดีของศาล” ผู้ร้องยื่นคำร้องคัดค้านการใช้สิทธิของผู้ถูกร้องที่ ๒ ว่าขอบังคับคดีโดยไม่สุจริต ผู้ถูกร้องที่ ๓ วินิจฉัยว่าเงินที่ผู้ร้องจ่ายให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ใช่การชำระหนี้แต่เป็นการชำระค่าธรรมเนียม พร้อมทั้งมีคำสั่งให้ดำเนินการบังคับคดี ให้ผู้ร้องพร้อมบริวารออกไปจากที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ปัจจุบันคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างอุทธรณ์ ผู้ร้องเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ เป็นบทบัญญัติที่ตัดระยะเวลาการบังคับคดีในช่วงการปิดประกาศขังไล่และการออกคำบังคับ การที่ผู้ถูกร้องทั้งสามดำเนินการบังคับคดีโดยไม่มีคำบังคับก่อนออกหมายบังคับคดีและขังไล่ผู้ร้อง เป็นการนำบทบัญญัติของกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมมาใช้บังคับแก่ผู้ร้อง และการที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ออกหมายจับโดยไม่มีการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจเช่นเดียวกับการออกหมายจับในคดีอาญา เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องอย่างร้ายแรง การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่า เรื่องร้องเรียนอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง เมื่อได้รับข้อเท็จจริงครบถ้วนแล้วจะนำมาประกอบการพิจารณาต่อไป แต่เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามที่เป็นผลจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ละเมิดสิทธิและเสรีภาพต่อผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนากฎหมายให้เกิดความเป็นธรรม
๓. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ ดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจพิจารณาการออกหมายจับในคดีแพ่งให้เหมือนกับคดีอาญา

๔. พิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้กฎหมายกระทำการละเมิดต่อผู้ร้อง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๕. ลงโทษผู้กระทำการละเมิดสิทธิและเสรีภาพต่อผู้ร้อง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้น เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

- ๔ -

จากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งหรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องทั้งสามดำเนินการบังคับคดีโดยไม่มีคำบังคับก่อนออกหมายบังคับคดีและขับไล่ผู้ร้อง ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ รายงานผู้ถูกร้องที่ ๓ เพื่อออกหมายจับผู้ร้องและบุตรสาว เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลมาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า ผู้ร้องได้แจ้งดุลพินิจการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๓ ใช้อำนาจของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ประกอบกับเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นหรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

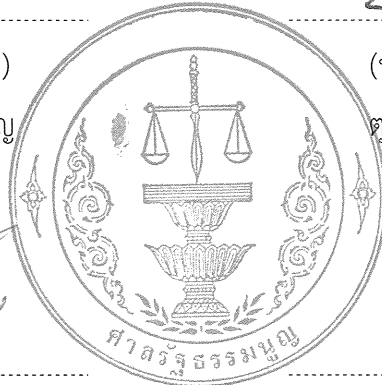
(คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๗)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนattel เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ